



**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS  
TARŠOS PREVENCIJOS IR LEIDIMŲ DEPARTAMENTO  
MARIJAMPOLĖS SKYRIUS**

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,  
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898.  
Skyriaus duomenys: Dariaus ir Girėno g. 4, LT-68176 Marijampolė, tel. (8 343) 97 802, faks. 8 7066 2000,  
el.p. marijampoles.skyrius@aaa.am.lt, http://gamta.lt.

UAB „Kelprojektas“	2015-05-20	Nr. (15.4)-A4-5540
I. Kanto g. 25, LT-44296 Kaunas	į 2015-04-28	Nr. SR15-02303
el. p. info@kelprojektas.lt		

Kopija  
Adresatams pagal sąrašą

**ATRANKOS IŠVADA DĖL PLANUOJAMO KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS  
MENKUPIŲ ŽVYRO KARJERO PRAPLĖTIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO**

- 1. Informaciją atrankai pateikė** – UAB „Kelprojektas“, I. Kanto g. 25, LT-44296 Kaunas, tel. (8-37) 205587, faks. (8-37) 205227, el. p. info@kelprojektas.lt.
- 2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas** – UAB „Žemkasta“, Kauno g. 146, LT-68108 Marijampolė, tel. (8-687) 12876, faks. (8-343) 97194, el. p. info@zemkasta.lt.
- 3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas** – Kalvarijos savivaldybės Menkupių žvyro karjero praplėtimas.
- 4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta** – Kalvarijos savivaldybė, Kalvarijos seniūnija, Ėgliabalių kaimas, 1,3 km į pietryčius nuo Navasodžių kaimo, apie 1,5 km į pietvakarius nuo Tarprubežių kaimo, apie 1,6 km į šiaurės vakarus nuo Menkupių kaimo. Už 1,8 km į pietus nuo tyrineto ploto praeina krašto kelias Nr. 200 Kalvarija-Vištytis. Numatomas naudoti karjero naujas plotas šiaurinėje dalyje ribojasi su Menkupių žvyro telkiniu, o kitur su žemės ūkio paskirties žemės sklypais. Išžvalgytas telkinio naujas plotas sudaro 1,78 ha. Artimiausios sodybos gyvenamasis namas nuo karjero naujo ploto ribos nutolęs apie 450 m šiaurės kryptimi, kitos arčiausiai esančios sodybos gyvenamasis namas – apie 460 m pietryčių kryptimi. Žemės sklypo paskirtis – žemės ūkio, naudojimo būdas – kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai. Pagal Kalvarijos savivaldybės teritorijos bendrąjį planą, esamas ir UAB „Žemkasta“ naudojamas Menkupių karjeras ir planuojamo naudoti naujo ploto dalis patenka į zoną, kuri pažymėta kaip naudingųjų iškasenų teritorija. Šiuo metu pradedamas rengti žemės sklypo formavimo pertvarkymo projektas, kuriuo bus padalinamas žemės sklypas (kad. Nr. 5184/0003:290) ir suformuojamas kitos paskirties (naudingųjų iškasenų teritorija) žemės sklypas karjero naujam plotui eksploatuoti. Visas žemės sklypo plotas apaugęs natūralia pieva. Susisiekimas su planuojama teritorija yra geras, kadangi jau yra suformuotas, sustiprintas ir nuolat prižiūrimas privažiavimo kelias su žvyro danga iki esamo Menkupių karjero, kuris ribojasi su planuojama teritorija. Nekilnojamos kultūros vertybės ir jų apsaugos zonos į planuojamą teritoriją nepatenka. Artimiausia valstybės saugoma kultūros vertybė nuo planuojamos teritorijos nutolusi apie 0,9 km vakarų kryptimi – tai Ėgliabalių, Tarprubežių k. senosios kapinės (unik. Nr. 22029). Kita artima valstybės saugoma kultūros vertybė nuo planuojamos teritorijos nutolusi apie 1,2 km pietryčių kryptimi – tai Menkupių piliakalnis su gyvenvieta (unik. Nr. 22977).

**5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas** - Menkupių karjero naujame plote planuojama tęsti nuo 1984 m. vykdomą naudingųjų iškasenų gavybą atvirų kasinių (karjerų) būdu. Naudingoji iškasena (žvyras) bus naudojama kelių tiesimo, jų remonto bei priežiūros darbams, aplinkos tvarkymo darbams. Vidutinis dangos sluoksnio storis telkinyje – 3,4 m. Telkinio naudingąjį sluoksnį sudaro sausas žvyras. Naudingo sluoksnio storis telkinio naujame plote 10,0-23,0 m, vidutinis – 19,0 m. Menkupių žvyro telkinio naujo ploto neperdirbta naudingoji iškasena pagal standartą LST 1331:2002 „Automobilių kelių gruntai. Klasifikacija“ gerai tinkama naudoti pamatų pagrindams ir kelių sankasoms įrengti, iš dalies tinkama naudoti kaip gruntkelių ir kelių dangų, vandeniui nelaidžių sluoksnių bei drenažo medžiaga. Pagal 2015 m. UAB „Kelprojektas“ tyrinėjimų skyriaus vykdytos telkinio naujo ploto detalios žvalgybos metu atliktus skaičiavimus telkinio naujame plote, 1,78 ha plote, buvo apskaičiuota 338 tūkst. m<sup>3</sup> žvyro išteklių. Menkupių žvyro telkinio naują plotą savomis lėšomis eksploatuos UAB „Žemkasta“. Prieš pradėdant gavybos darbus telkinio naujame plote bus atliekami kapitaliniai karjero įrengimo darbai – vykdomi karjero nuodangos darbai (vidutinis dangos sluoksnio storis – 3,4 m), naudojant buldozerį DZ-110 ir ekskavatorių JCB 160W. Dirvožemis bus nustumiamas buldozeriu, kita danga, kur jos sluoksnio storis viršija 1 m, bus nukasama ekskavatoriumi. Baigus kapitalinius karjero įrengimo darbus bus pradėdami naudingo (žvyro) sluoksnio gavybos darbai. Naudingo sluoksnio gavybai bus naudojamas krautuvas Liebherr L538, ekskavatorius Hyundai Robex 210LC3 ir sunkvežimiai MAZ, Mercedes Benz, kurie gali pervežti iki 26 t (14 m<sup>3</sup>) žvyro. Per dieną (pamainą) telkinyje numatoma iškasti ir išvežti apie 250 m<sup>3</sup> žvyro, t. y. 17-18 sunkvežimio reisų. Darbus karjere numatoma vykdyti šiltuoju metų laiku, 5 dienas per savaitę, viena pamaina, kurios trukmė 8 val. Pradėjus gavybos darbus telkinio naujame plote metinio žaliavos poreikio nenumatoma didinti, gavybos darbai bus vykdomi tokiu pat tempu, kaip ir esamame karjere. Kasamas žvyras bus kraunamas tiesiai į sunkvežimius ir eksportuojamas iš karjero.

Eksploatacijos eigoje neplanuojama prisijungti prie jokių inžinerinės infrastruktūros įrenginių. Karjero buitinės, higienos ir sanitarinės patalpos yra įrengtos atvežtose mobiliose patalpose esamo karjero teritorijoje. Visi karjere dirbsiantys mechanizmai bus varomi dyzeliniu kuru, kuris, esant reikalui, bus atvežamas į karjero teritoriją ir supilamas į mechanizmus. Dyzelinio kuro atsargos karjero teritorijoje nebus saugomos, stacionarios degalinės karjero teritorijoje nebus.

Planuojamas metinis žaliavos poreikis – apie 40 tūkst. m<sup>3</sup>. Esant tokiam eksploatacijos tempui, gavybos darbai telkinio naujame plote, preliminariai įvertinus susidarysiančius telkinio išteklių nuostolius šlaituose ir kituose telkinio plotuose, truks apie 9 metus, nuo 2015 iki 2023 m. Eksploataciją numatoma pradėti šiaurinėje telkinio naujo ploto dalyje (esamame karjere), vėliau darbų frontas slinksis link pietinės telkinio dalies (naujo ploto). Prieš pradėdant gavybos darbus bus atliekami kapitaliniai karjero įrengimo ir telkinio nuodangos darbai. Per metus bus atidengiamas 1,5 karto didesnis telkinio plotas, nei numatomas gavybos plotas, kad nebūtų trikdomi gavybos darbai. Nudengiant planuojamą eksploatuoti plotą ties išorine karjero riba bus formuojamos dirvožemio ir mineralinės dangos sąvartos, kurios tarnaus kaip barjerai nuo triukšmo ir dulkių taršos į aplinkines teritorijas. Karjero rekultivavimo darbai bus atliekami sekanciais metais po gavybos darbų pabaigos atitinkamuose telkinio plotuose. Bendrai karjero rekultivavimas bus baigtas praėjus metams po gavybos darbų pabaigos telkinyje. Išeksploatuotas žvyro karjeras bus rekultivuotas pagal Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos ministerijos 1996 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. 166 „Dėl pažeistų žemių, iškasus naudingąsias iškasenas rekultivavimo metodikos patvirtinimo“ (Žin., 1996, Nr. 115-2860) reikalavimus. Baigus eksploataciją išoriniai karjero šlaitai ir dugnas bus nulėkštinti ir apsėti žole bei apsodinti medžiais.

2015 m. Menkupių telkinyje atliktų geologinių tyrinėjimų duomenimis gruntinis vanduo nebuvo aptiktas. Remiantis anksčiau (1984, 2009 m.) atliktų telkinio geologinių tyrimų duomenimis, yra žinoma, kad telkinyje yra paplitę du atskiri vandeningi horizontai. Vienas iš jų aptinkamas telkinio pakraščiuose, 1,0-6,0 m gylyje nuo žemės paviršiaus, fluvio-glacialinių nuogulų lėšiuose. Kitas vandeningas horizontas aptinkamas esamo karjero centre, 20,0-22,0 m gylyje, ties 139,4-140,9 m altitute, fluvio-glacialinėse

nuogulose. Šis vandeningas horizontas vykdant gavybos darbus bus pasiektas lokaliai, esamo karjero ribose. Telkinio naujame plote vykdant gavybos darbus šis vandeningas horizontas nebus pasiektas.

Vykdant naudingosios iškasenos gavybos darbus Menkupių žvyro telkinio naujame plote kasybos atliekos nesusidarys. Karjero teritorijoje žaliavos perdirbimas bus vykdomas tik esant poreikiui mobilia žaliavos sijojimo ir riedulių trupinimo įranga. Žvyro gavybai ir periodiškam jo perdirbimui planuojama naudoti šiuolaikiškus ir našius mechanizmus. Metinis išmetamų teršalų poveikis oro kokybei dėl nedidelio transporto priemonių skaičiaus bus menkas. Triukšmo lygis atitiks nustatytas higienos normas. Biologinės taršos dėl karjere dirbsiančių žmonių nebus, kadangi bus naudojamosios mobilias biotualetais individualiam buitinių nuotekų tvarkymui, o buitines atliekas bus išvežamos pagal grafiką. Visi karjere dirbantys įrenginiai bus varomi dyzeliniu kuru. Jis, esant reikalui, bus atvežamas į karjero teritoriją. Dyzelinis kuras karjero teritorijoje nebus saugomas. Jokios kitos pavojingos medžiagos karjero teritorijoje nebus naudojamos ir saugomos. Vienas iš galimų neigiamų veiksnių susijusių su naudingosios iškasenos eksploatacija yra veiklos sukeliamas triukšmas. Buldozerio ir ekskavatorių triukšmo lygis yra apie 105 db(A), o sunkvežimių triukšmo lygis yra apie 80 db(A). Visa išvardinta technika atitinka ES reikalavimus triukšmui. Kaip triukšmo slopinimo priemonė bus formuojamos telkinio dangos gruntų (dirvožemio ir mineralinės dangos) sąvartos ties išorine karjero riba, kurios tarnaus kaip triukšmo sklidimo barjeras. Visi numatomi naudoti mechanizmai kartu vienoje kasvietėje nedirbs, kadangi tai draudžiama darbų saugos požiūriu. Vienu metu kasvietėje gali dirbti buldozeris, ekskavatorius ir sunkvežimio poroje, arba krautuvas ir sunkvežimio poroje. Kasybos darbai bus vykdomoji tik šiltuoju metų laiku, darbo dienomis (jautriausiu paros metu, t.y. vakare ir naktį gavybos darbai nebus vykdomi). Vibracijos, šviesos, šilumos, jonizuojančios ir nejonizuojančios (elektromagnetinės) spinduliuotės vykdoma veikla nekels. Karjere numatomi naudoti mechanizmai yra pakankamai nauji, kurių išmetamų teršalų kiekiai itin maži ir atitinka gamtosauginius reikalavimus. Eksploatacijos eigoje periodiškai bus tikrinamas karjere dirbančių mechanizmų vidaus degimo variklių darbo režimas ir jo atitikimas nustatytiems reikalavimams. Metinis išmetamų teršalų poveikis oro kokybei dėl nedidelio transporto priemonių skaičiaus bus menkas.

#### **5<sup>1</sup>. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas**

Menkupių žvyro karjeras ir planuojamas naudoti jo naujas plotas į saugomas teritorijas nepatenka. Artimiausias saugomas objektas (Natura 2000 teritorija) nuo karjero yra nutolęs apie 1,9 km į šiaurės vakarus – tai Pelenių kaimo apylinkės. Kitas artimiausias saugotinas objektas nuo karjero nutolęs apie 3,4 km į pietryčius – tai Jurgežerių botaninis draustinis.

#### **6. Pastabos, pasiūlymai**

6.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašu patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ apie atrankos išvadą turi informuoti visuomenę raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą apie atliktą visuomenės supažindinimą.

6.2. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje PAV atrankos išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

6.3. Ūkinės veiklos metu aptikus galimai archeologinį radinį, nutraukti darbus ir kreiptis į Kultūros paveldo departamentą dėl tikslingumo atlikti archeologinius tyrimus.

6.4. Įrengiant karjerą vykdyti Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtintų LR Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr.343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ nustatytus reikalavimus.

6.5. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. D1-145, paruošti žemės gelmių naudojimo planą.

6.6. Karjero bei kasyba paveiktos žemės rekultivacija turi būti atliekama dalimis, lygiagrečiai vykdomiems karjero eksploatacijos darbams.

6.7. Užpildymas kuru turėtų vykti tik tam specialiai įrengtoje aikštelėje su kieta danga.

### **7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą**

7.1. Žvyro išteklių detaliam išžvalgyti ir aprobuoti Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos.

7.2. Iškastas karjeras bus tinkamai rekultivuotas, karjero šlaitai bus nulėkštinti, dugnas užpiltas dirvožemiu ir išlygintas, visas pažeistas plotas apšėtas žole bei apšodintas mišku.

7.3. Aplinkos apsaugai nuo kasybos ir transporto mašinų triukšmo, oro teršalų bei dulkių sklaidai mažinti karjero pakraščiuose bus suformuoti grunto pylimai.

7.4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta yra pakankamai nutolusi nuo viešo naudojimo teritorijų ir kitų svarbių visuomeninių objektų.

7.5. Planuojamos ūkinės veiklos metu nebus naudojamas vanduo, buitinės ir gamybinės nuotekos nesusidarys.

7.6. Planuojamos ūkinės veiklos teritorija nepatenka į „Natura 2000“ teritorijas, numatyti darbai nepažeis saugomų teritorijų reglamento, nesąlygos vertingų ar retų rūšių buveinių išnykimo ar pažeidimo.

7.7. Planuojama ūkinė veikla reikšmingo poveikio gamtinei aplinkai neturės: planuojamas naudoti plotas ribojasi su šiuo metu veikiančiu karjeru, bus naudojamos jau sukurta infrastruktūra.

**8. Priimta atrankos išvada** – atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, pagal atrankos išvadai pateiktą informaciją, planuojamai ūkinei veiklai – Kalvarijos savivaldybės Menkupių žvyro karjero praplėtimui poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo galioja 3 metus nuo atrankos išvados viešo paskelbimo dienos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 9 dalies nuostatomis suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai, pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, o planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas), poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas, poveikio aplinkai vertinimo subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą.

Taršos prevencijos ir leidimų departamento  
Marijampolės skyriaus vedėjas



Česlovas Vyzas

TARŠOS PREVENCIJOS IR LEIDIMŲ DEPARTAMENTO 2015-05-20 RAŠTO NR. (15.4)-A4-5540  
ADRESATŲ SĄRAŠAS

***UAB „Žemkasta“***

Kauno g. 146, 68108 Marijampolė  
el. p. info@zemkasta.lt

***Kalvarijos savivaldybės administracijai***

Laisvės g. 2, 69214 Kalvarija  
el. p. priimamasis@kalvarija.lt

***Marijampolės visuomenės sveikatos centrui***

A.Valaičio g. 2, LT-68176, Marijampolė  
el. p. info@marijampolesvsc.sam.lt

***Marijampolės apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai***

Stoties g.59, 68230 Marijampolė  
el. p.marijampole.pgv@vpgt.lt

***Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Marijampolės teritoriniam padaliniiui***

Vytauto g. 19, 68300 Marijampolė  
el. p. marijampole@heritage.lt

Žiniai:

***Aplinkos ministerijos Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamentui***

